REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E TURIZMIT DHE MJEDISIT

MINISTRI

Nr. 1109. Prot

Tiranë 10.02.2021.

UDHËZIM

Nr 01 datë 10.02.2021

PËR RREGULLAT E PËRDORIMIT DHE TË GËZIMIT TË SHËRBIMEVE QË OFRON ZONA E MBROJTUR MJEDISORE DHE PAGIMIN E ÇMIMEVE PËR TO

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102 të Kushtetutës dhe të pikës 4 të nenit 57 të Ligjit nr. 81/2017, datë 04.05.2017, "Për Zonat e Mbrojtura",

UDHËZOJ:

1. Miratimin e rregullave për përdorimin dhe gëzimin e shërbimeve që ofrohen në zonat e mbrojtura mjedisore nëpërmjet kryerjes së veprimtarive ekonomike, shoqërore, turistike, kërkimore-shkencore dhe çdo lloj veprimtarie tjetër, të lejuara nga legjislacioni në fuqi për zonat e mbrojtura dhe në përputhje me planet e menaxhimit respektive të këtyre zonave.

2. Shërbimet që ofron zona e mbrojtur mjedisore përdoren nëpërmjet ushtrimit të veprimtarive të përcaktuara më lart, nëse ato përmbushin rregullat e mëposhtme:

a. Të jenë të parashikuara në planin e menaxhimit të zonës dhe në rast se nuk është miratuar plani i menaxhimit, deri në miratimin e tij zbatohen parashikimet ligjore të përcaktuara në kategorinë, shkallën e mbrojtjes dhe/ose zonimin sipas ligjit "Për Zonat e Mbrojtura" dhe legjislacionit në fuqi.

b. Të jetë marrë më parë leja e mjedisit, për ato aktivitete të cilat kërkohet leja në përputhje me legjislacionin në fuqi për lejet e mjedisit;

c. Të jenë pajisur me miratimin paraprak të organit brenda fushës së përgjegjësisë shtetërore të të cilit është veprimtaria;

d. Të jenë në harmoni me parimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe integrimit për zonat e mbrojtura;

e. Të jenë në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura;

3. Afati i përdorimit/gëzimit të shërbimeve të lejuara të jetë deri ne 10 vjet, në përputhje me planin e menaxhimit, me të drejtë rinovimi. Për kontratat me afat 10 vjeçar, merret miratimi paraprak nga ministria. Afati rishikohet çdo 5 vjet nga Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (AKZM) dhe Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura (AdZM). Në rastet kur plani i menaxhimit për veprimtaritë e lejuara parashikon një afat tjetër, zbatohen afatet e përcaktuara në planin e menaxhimit, por në asnjë rast jo më shumë se 10 vjet.

4. Veprimtaritë e lejuara në zonat e mbrojtura duhet:

a) të sjellin përmirësime të dukshme në ekosistem dhe habitat, në mbarështimin e florës dhe faunës që ndodhen në këto sipërfaqe;
b) të realizojnë investime që përmiresojne tregues biologjike, mjedisorë e turistikë dhe të infrastrukturës së zonës;
c) të mos cënojnë vlerat natyrore, mjedisore, turistike dhe funksionet e tyre;
d) të jenë në perputhje me planin e përgjithshëm vendor dhe/ose planin e detajuar vendor për zonën, në rast se ato egzistojnë.

5. Në zonat e mbrojtura mjedisore ushtrohen veprimtari ekonomike, shoqërore, turistike, kërkimore-shkencore bazuar në kategorinë e zonës së mbrojtur, shkallën e mbrojtjes sipas zonimit dhe për aq sa e lejon legjislacioni në fuqi për zonat e mbrojtura si dhe planet e menaxhimit të këtyre zonave. Veprimtaritë që mund të ushtrohen në zonat e mbrojtura mjedisore, por pa u kufizuar në to, janë si vijon:

5.1 Veprimtaritë që lejohen të ushtrohen në zonat e mbrojtura mjedisore përsa përputhen me kategorinë e mbrojtjes së zonës:

a) Ndërhyrjet e nevojshme për rigjenerimin dhe shëndetësimin;
b) Aktivitete të turizmit të qëndrueshëm në përputhje me kategorinë dhe shkallën e mbrojtjes së zonës, si dhe struktura në përputhje me përcaktimet e Planit të Menaxhimit në shërbim të aktiviteteve turistike;
c) Grumbullimi i bimëve medicinale dhe prodhimeve të dyta në pyje dhe kullota në përputhje me kategorinë dhe shkallën e mbrojtjes së zonës.
d) Aktivitete rekreative, sportive, kamping, kampera, stacione plazhi eko-turistike
e) Fidanishte të llojeve autoktone/vendase.
f) Për mbarështrimin e florës së egër dhe kultivimin e bimëve të ndryshme autoktone/vendase.
g) Për mbarështrimin e faunës së egër autoktone/vendase.
h) Për vendosje koshere bletësh.
i) Kundrimi i shpendëve dhe vëzhgimi i faunës se ëgër
j) Çdo veprimtari tjetër në përputhje me Planin e Menaxhimit;
k) Çdo veprimtari tjetër në përputhje me vendimet e Këshillit Kombëtar të Territorit.

5.2 Në zonat e mbrojtura detare, liqenore dhe lumore lejohen të ushtrohen veprimtaritë e mëposhtme pasi të jenë pajisur me miratimin paraprak:

a) Zhytjet dhe turizmi nënujor i qëndrueshëm me metoda miqësore ndaj mjedisit;
b) Lundrimi turistik dhe aktivitet sportive ujore në përputhje me kategorinë dhe shkallën e mbrojtjes sipas zonimit.
c) Peshkimi dhe akuakultura artizanale në përputhje me kategorinë dhe shkallën e mbrojtjes sipas zonimit.
d) Ndërtimet infrastrukture ankoruese, miqësore ndaj mjedisit;
e) Çdo veprimtari tjetër në përputhje me Planin e Menaxhimit;
f) Çdo veprimtari tjetër në përputhje me vendimet e Këshillit Kombëtar të Territorit.

5.3 Ngritja e qendrave të informacionit, këndeve për shitjen e suvenireve dhe produkteve lokale, si dhe menaxhimi i qendrave të informacionit ekzistuese në zonat e mbrojtura.

5.4 *Veprimtarite ekonomike në rastet kur persona fizik/juridik janë të pajisur me leje/licence nga institucionet përkatese, te miratuara paraprakisht me akte te tjera ligjore* për veprimtaritë e listuara si më poshtë, përsa kohë nuk vijnë në kundërshtim me ligin në fuqi për zonat e mbrojtura:

a) proçedurat në zbatim të ligjeve per sektorin minerar në Republikën e Shqipërisë,
b) proçedurat në zbatim të ligjit nr. 9663, date 18.12.2006 "Për koncensionet",
c) proçedurat në zbatim të ligjit nr. 9918, datë 19.5.2008 "Për komunikimet elektronike në Republiken e Shqiperise".
d) proçedurat në zbatim të ligjit për peshkim dhe akuakulture,
e) proçedurat në zbatim të ligjit për përdorimin e ujërave, kur nuk janë në kundërstim me ligjin;
f) proçedurat në zbatim të ligjit për ndërtim të veprave hidroteknike (për shtrirje tubacionesh dhe ndërtim kanalesh për HEC-et, kur nuk janë në kundërshtim me ligjin;
g) të ndjekin proçedurat në zbatim të ligjit për ndërtimin e antenave të komunikimit radiotelevizive dhe telefonisë celulare;
h) të ndjekin proçedurat në zbatim të ligjit për ndërtim të linjave elektrike e kabllove optike, instalimeve të naftës apo gazsjellës, kur nuk janë në kundërshtim me ligjin;
i) të ndjekin proçedurat në zbatim të vendimeve të Këshillit Kombëtar të Territorit;
j) të ndjekin proçedurat në zbatim të ligjit për ndërtim të kullave për parqet eolike dhe infrastrukturen ndihmese, kur nuk janë në kundërshtim me ligjin.

6. Rregullat për dhënien në përdorim/gëzimi të shërbimeve që ofron zona e mbrojtur (ZM) mjedisore

6.1 Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (AKZM) miraton ushtrimin e veprimtarive dhe lidhjen e kontratave për përdorimin dhe gëzimin e shërbimeve që ofron zona e mbrojtur mjedisore, bazuar në propozimet e paraqitura nga Administratat Rajonale të Zonave të Mbrojtura (AdZM).

6.2 Sipërfaqet e zonave të mbrojtura dhe infrastruktura mbështetëse ku do të ushtrohen veprimtaritë dhe për të cilat lidhet kontratë shërbimi sipas përcaktimit të pikës 1, të jenë:

a) sipërfaqe me pyje;
b) sipërfaqe me bimësi pyjore;
c) siperfaqe kullosore/livadh;
d) sipërfaqe ujore;
e) sipërfaqe inproduktive;
f) sipërfaqet bregdetare/plazhet.

6.3 Administratat Rajonale të Zonave të Mbrojtura (AdZM-të) në çdo qark, vlerësojnë shërbimet, veprimtaritë ekonomike të ZM-ve apo infrastrukturën përkatëse, dhe brenda muajit janar të cdo viti, dërgojnë për miratim pranë AKZM, listën e veprimtarive që parashikohen të ushtrohen në çdo zonë të mbrojtur, shoqëruar me një relacion sipas formatit të miratuar nga AKZM, mbi mundësitë e zhvillimit të tyre. Gjatë procesit të vlerësimit për shërbimet, veprimtaritë ekonomike të ZM-ve apo infrastrukturën përkatëse, strukturat përgjegjëse në AdZM të mbajnë parasysh rregullat dhe kriteret për ushtrimin e veprimtarive në zonat e mbrojtura mjedisore të përcaktuara në këtë udhëzim dhe në legjislacionin në fuqi për zonat e mbrojtura.

6.4 Pas miratimit në parim nga AKZM,-ja të listës së propozuar për veprimtaritë/shërbimet e Zonave të Mbrojtura dhe infrastrukturën mbështetëse, AdZM, përgatit studimin, i cili përmban: